

Hankijast õigusemõistja

Alates 1. jaanuarist 2019 kehtivad riigihangete seaduses täiendavad sätted, mis võimaldavad ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu puhul kontrollida ja mõjutada peatöövõtjate kohusetundlikkust alltöövõtjatele maksmisel.

Euroopa Komisjoni riigihangete direktiivid andsid liikmesriikidele võimaluse lubada hankijatel otse allhankijatele maksta. Eesti otsustas selle võimaluse asemel anda hankijale hoopis õiguse makseid kinni pidada.

Eestis kehtivate reeglite kohaselt, kui hankelepingu või kontsessioonilepingu täitmisel osalenud alltöövõtja esitab hankijale põhjendatud avalduse, et peatöövõtja on jätnud alusetult alltöövõtjale maksmata, jätab hankija omakorda peatöövõtjale tasu vastavas osas maksmata.

Hankijal on kohustus maksta peatöövõtjale tasu alles siis, kui peatöövõtja on võlgnetava summa alltöövõtjale ära tasunud või on esitanud hankijale tõendid selle kohta, et alltöövõtja nõue on alusetu.

Väljapaistvaid vaidlusi, kus hankija oleks makseid kinni pidanud, ei ole praegu veel olnud, kuid Rahandusministeerium kogub seaduse kohta tagasisidet ja muudatusettepanekuid. Juba antud tagasisides on välja toodud ka vajadust muuta kehtivat hankija õigust makseid kinni pidada ja maksmise üle otsustamisõigust. Kehtiv regulatsioon paneb hankija keerulisse õigusemõistja rolli, lisades hankijatele ka täiendavat töökoormust, ning võimaldab põhjendamatult sekkuda peatöövõtja ja alltöövõtjate vahelistesse suhetesse.

Kas ministeerium muudatusi plaanib, on praegu veel teadmata ja maksete kinnipidamise võimalusega tuleb ehitustööde hankelepingute ja ehitustööde kontsessioonilepingute puhul arvestada. Seejuures peab ka hankija olema väga tähelepanelik ning olema maksete kinnipidamise õiguses väga kindel, kuivõrd ebaõigete kinnipidamiste korral võib tekkida peatöövõtjale kahju, mida hankijalt sisse nõuda.

TRIINU HIOB

VANDEADVOKAAT, PARTNER

(+372) 66 76 440

TRIINU.HIOB@NJORDLAW.EE